

Sygn. akt I NO 59/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania M. H.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...) /2018 z dnia 18 września 2018 r.

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256,

z udziałem zainteresowanej W. O.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 marca 2019 r.

1. uchyla zaskarżoną uchwałę w punkcie 2 co do M. H. i w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

2. odrzuca odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z 18 września 2018 r., działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2018 r.,

poz. 389, ze zm., dalej jako „ustawa o KRS”), Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie W. O. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. (pkt 1) oraz zdecydowała się nie przedstawić wniosku o powołanie M. H. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. (pkt 2).

Na posiedzeniu 23 lipca 2018 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, które przeanalizował, uznał je za wystarczające, przeprowadził naradę i postanowił jednomyślnie (3 głosami „za”) rekomendować Krajowej Radzie Sądownictwa przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o powołanie M. H. i W. O. do pełnienia urzędu na dwa wolne stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M.

W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa wskazał, że za rekomendowaniem kandydatury:

- Pana M. H. przemawiają, ocenione łącznie, uzyskane oceny kwalifikacyjne, doświadczenie zdobyte podczas wykonywania zawodu adwokata w indywidualnej kancelarii adwokackiej oraz w pracy w charakterze pracownika naukowego na Uniwersytecie (...) w O., ocena bardzo dobra na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawnych, ocena bardzo dobra z egzaminu sędziowskiego, uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych w zakresie prawa, publikacje, a także pozytywna opinia Kolegium Sądu Okręgowego w P. i poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu P.;

- Pani W. O. przemawiają, ocenione łącznie uzyskana ocena kwalifikacyjna, doświadczenie zdobyte między innymi podczas pracy na stanowisku referendarza sądowego i asystenta sędziego, ocena dobra na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawnych, a także pozytywna opinia Kolegium Sądu Okręgowego w P. i poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu P.

Krajowa Rada Sądownictwa, na posiedzeniu plenarnym 25 lipca 2018 r. zapoznała się ze stanowiskiem zespołu i postanowiła odroczyć rozpoznanie niniejszego postępowania konkursowego i wezwać M. H. do osobistego stawiennictwa na posiedzeniu zespołu członków Rady.

Na posiedzeniu 17 września 2018 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa wysłuchał M. H., przeprowadził naradę i postanowił (1 głosem „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”) rekomendować Radzie nieprzedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. H. do pełnienia urzędu na wolnym stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M.

W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa uwzględnił, że Pan M. H. oświadczył, w trakcie wysłuchania, że w bieżącym roku zarejestrował w prowadzonej przez siebie kancelarii około pięćdziesięciu spraw. Uznać zatem należy, że zakres praktyki adwokackiej kandydata nie jest szeroki. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę intensywność obowiązków dydaktycznych Pana M. H., nie pozwalają mu one na prowadzenie bardziej rozległej kancelarii. Powyższe rodzi konstatację, że dotychczasowa aktywność kandydata nie koncentrowała się na kwestiach praktycznych, zaś przeprowadzone wysłuchanie prowadzi do wniosku, że Pan M. H. ma predyspozycje przede wszystkim do pracy naukowej i dydaktycznej. Dokonując całościowej oceny kandydatury Pana M. H. zespół członków odnotował, że kandydat ma w swoim życiorysie epizod polegający na działalności politycznej. Działalność ta została co prawda zakończona na początku 2017 r., jednakże zespół pozostaje pod wrażeniem chwiejności kandydata, braku jednoznacznie sprecyzowanych celów i priorytetów zawodowych, bowiem w stosunkowo krótkim odstępie czasu podejmuje on działalność polityczną, aby następnie powziąć decyzję o kandydowaniu na urząd sędziego. W ocenie zespołu „ta, skądinąd godna podziwu, uniwersalność kandydata” nie pozwoliła członkom zespołu na uznanie, że „po uzyskaniu nominacji sędziowskiej skoncentruje on pełnię sił na sprawowaniu urzędu sędziego”.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła, że Pani W. O. urodziła się 10 lutego 1978 r. w I. Od 14 lipca 1998 r. do 31 października 2002 r. była zatrudniona w (...) Bank (...) S.A. II Oddział w I., kolejno jako referent i asystent. W 2003 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu (...) w T., uzyskując tytuł magistra z wynikiem dobrym. Po odbyciu w latach 2003-2006 aplikacji sądowej pozaetatowej w okręgu Sądu Okręgowego w E. w kwietniu 2007 r. złożyła egzamin sędziowski z oceną dostateczną plus. Od 1 czerwca 2004

r. do 30 kwietnia 2008 r. pracowała w Przedsiębiorstwie (...) w E., kolejno na stanowisku referenta do spraw księgowych i specjalisty do spraw finansowo-księgowych. W latach 2005-2008 była zatrudniona jako doradca prawny w Okręgowej Spółdzielni (...) w S. Od 7 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2011 r. wykonywała obowiązki referendarza sądowego w Sądzie Okręgowym w W., Ośrodku Migracyjnym Ksiąg Wieczystych w G. Od 1 lipca 2011 r. pracuje na stanowisku asystenta sędziego, przy czym do 31 grudnia 2012 r. w Sądzie Rejonowym w N. (II Wydział Karny, I Wydział Cywilny), a od 1 stycznia 2013 r. w Sądzie Rejonowym w I. (II Wydział Karny i III Wydział Rodzinny i Nieletnich). Kandydatka podnosi kwalifikacje przez uczestnictwo w szkoleniach zawodowych.

Ocenę kwalifikacji Pani W. O. sporządziła Pani K. M. - sędzia wizytator do spraw rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w P. Z oceny tej wynika, że kandydatka jest osobą zaangażowaną, sumiennie i terminowo wykonującą powierzone obowiązki. Nieustająco podnosi kwalifikacje zawodowe przez uczestnictwo w szkoleniach, co niewątpliwie przyczynia się do coraz lepszego warsztatu pracy. Odzwierciedleniem tego są sporządzane przez nią projekty orzeczeń oraz projekty pisemnych uzasadnień orzeczeń, odpowiadające ustawowym wymogom, charakteryzującymi się pogłębioną analizą stanu faktycznego i prawnego, odwołującą się do przepisów prawa, wspartą licznymi judykataми Sądu Najwyższego oraz poglądami doktryny. W konkluzji opiniująca stwierdziła, że Pani W. O. spełnia warunki do powołania jej na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w M.

Pan M. H. urodził się 20 sierpnia 1979 r. w T. W 2003 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu (...) w T., uzyskując tytuł magistra z oceną bardzo dobrą. Również w 2003 r. ukończył z wynikiem bardzo dobrym studia podyplomowe w zakresie szacowania nieruchomości na Wydziale Geodezji i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu (...) w O. Od 1 października 2003 r. jest zatrudniony, początkowo na stanowisku asystenta, a obecnie na stanowisku adiunkta, w Katedrze Prawa Cywilnego II i Gospodarczego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu (...) w O. Od 1 kwietnia 2008 r. do 31 stycznia 2009 r. współpracował, na podstawie umowy cywilnoprawnej z Kancelarią Radcy Prawnego P. M. w Ł. Po odbyciu aplikacji

sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w O. we wrześniu 2008 r. złożył egzamin sędziowski z oceną bardzo dobrą. Uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w T. z 6 listopada 2008 r. został wpisany na listę aplikantów adwokackich Izby Adwokackiej w T. Następnie złożył wniosek o przeniesienie miejsca odbywania aplikacji adwokackiej i wpis na listę aplikantów adwokackich okręgu Izby Adwokackiej w O. W wyniku rozpoznania wniosku, uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w O. z 30 grudnia 2008 r. został wpisany na listę aplikantów adwokackich Izby Adwokackiej w O. Od 1 lutego 2009 r. do 30 czerwca 2009 r. współpracował, na podstawie umowy cywilnoprawnej z Kancelarią Radcy Prawnego T. w O. Uchwałą Rady Naukowej Instytutu Nauk Prawno-Administracyjnych Uniwersytetu (...) z dnia 11 maja 2009 r. na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt.: „Funkcje (...)” uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa. Od 1 lipca 2009 r. do 31 grudnia 2011 r. był zatrudniony na stanowisku aplikanta adwokackiego równolegle w Kancelarii Adwokackiej Adwokata S. S. w O. (A etatu) i w Kancelarii Adwokackiej Adwokata E. O. w O. (A etatu). Kandydat - z uwagi na to, że odbył aplikację sądową i w 2008 r. zdał z wynikiem bardzo dobrym egzamin sędziowski oraz posiadał wymaganą praktykę w zakresie stosowania prawa - nie miał obowiązku zdawania egzaminu adwokackiego i uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w O. z 10 lutego 2011 r. został wpisany na listę adwokatów Izby Adwokackiej w O. Od 2 maja 2011 r. wykonuje zawód adwokata w indywidualnej kancelarii adwokackiej w O. Od 28 października 2013 r. jest członkiem, a od 5 października 2016 r. także Przewodniczącym Komisji Prawnej przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w O., zaś od 21 stycznia 2016 r. jest Prezesem Sądu Arbitrażowego funkcjonującego w strukturach Centrum Arbitrażu i Mediacji przy Izbie Adwokackiej w O. Ponadto, między innymi: od 2009 r. prowadzi zajęcia dydaktyczne na Politechnice (...); w roku akademickim 2012/2013 był wykładowcą Wyższej Szkoły (...) w O.; od 2016 r. prowadzi zajęcia dydaktyczne w Wyższej Szkole (...); w latach 2014-2018 był członkiem zespołu redakcyjnego periodyku „Wycena. (...)”. Kandydat jest autorem bądź współautorem kilkudziesięciu publikacji. Podnosi kwalifikacje przez uczestnictwo w szkoleniach zawodowych oraz konferencjach i seminariach naukowych.

Pan M. H. uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji sporządzoną przez Panią I.

O. - sędziego wizytatora do spraw karnych Sądu Okręgowego w P., która stwierdziła, że merytoryczna ocena dorobku zawodowego kandydata, jego wiedzy i umiejętności pozwala na wyrażenie jednoznacznego poglądu, że po objęciu stanowiska sędziego będzie on orzekał na bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Opiniująca dodała, że kandydat jawi się jako osoba bardzo odpowiedzialna i sumienna. Posiada ogromną i ugruntowaną wiedzę prawniczą, którą umiejętnie stosuje w praktyce. W konkluzji sędzia wizytator uznała, że Pan M. H. swoją dotychczasową pracą wykazał, że jak najbardziej zasługuje na powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego, posiadając ku temu wszelkie predyspozycje i doświadczenie zawodowe.

Ocenę kwalifikacji kandydata sporządziła także Pani R. W. - sędzia wizytator do spraw cywilnych Sądu Okręgowego w P., która stwierdziła, że Pan M. H. wykazał się bardzo dobrą znajomością przepisów prawa w zakresie problematyki, z którą zetknął się w różnych procesach sądowych, jak również podczas pracy naukowej. W jej ocenie ukończenie przez kandydata aplikacji sądowej, zakończonej egzaminem sędziowskim zdany na ocenę bardzo dobrą, w połączeniu z doświadczeniem zdobytym podczas wykonywania zawodu adwokata oraz dorobkiem naukowym, pozwala stwierdzić, że jest on w pełni predestynowany do wykonywania zawodu sędziego w Sądzie Rejonowym w M.

Przy podejmowaniu decyzji Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. Pani W. O. posiada zróżnicowane doświadczenie zawodowe. Kwalifikacje kandydatki zostały pozytywnie ocenione w uzyskanej przez nią ocenie sporządzonej przez sędziego wizytatora do spraw rodzinnych i nieletnich, a jej kandydatura została pozytywnie zaopiniowana przez Kolegium Sądu Okręgowego w P. i uzyskała wysokie poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu P. Kolegium Sądu Okręgowego w P. na posiedzeniu 20 czerwca 2018 r. pozytywnie zaopiniowało kandydatury Pana M. H. i Pani W. O.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła doświadczenie zawodowe i kwalifikacje Pana M. H. i mając je na uwadze, a także przebieg prezentacji kandydata podczas wysłuchania na posiedzeniu zespołu członków uznała, że nie wypełnia on w wystarczającym stopniu, ocenianych łącznie, kryteriów wyboru

wymienionych w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS. Rada wzięła pod uwagę, że zakres praktyki adwokackiej kandydata nie jest zbyt szeroki, a jego działalność zawodowa koncentruje się raczej na karierze naukowej. Liczne wykłady i zajęcia dydaktyczne, uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych, wskazują, że Pan M. H. ma predyspozycje przede wszystkim do pracy naukowej i dydaktycznej, a zakres tej jego aktywności nie pozwala mu na prowadzenie bardziej rozległej kancelarii. W ocenie KRS zachodzi zatem obawa, że po uzyskaniu nominacji sędziowskiej nie skoncentruje pełni sił na pracy orzeczniczej. Dokonując pełnej oceny kandydatury Pana M. H. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że podejmowane przez kandydata decyzje, tj. ubieganie się w stosunkowo krótkim odstępie czasu o mandat posła na Sejm RP oraz o nominację do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego świadczą o braku jednoznacznie sprecyzowanych celów i priorytetów zawodowych.

Krajowa Rada Sądownictwa wzięła też pod uwagę opinię Kolegium Sądu Okręgowego w P. oraz Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu P. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu P. 20 czerwca 2018 r. kandydaci uzyskali odpowiednio: Pan M. H. 48 głosów „za”, 3 głosy „przeciw” i 0 głosów „wstrzymujących się”; Pani W. O. 49 głosów „za”, 1 głos „przeciw” i 1 głos „wstrzymujący się”.

W związku z powyższym, w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 18 września 2018 r. na kandydaturę:

- Pana M. H. oddano 2 głosy „za”, 2 głosy „przeciw” i 13 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- Pani W. O. oddano 13 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw”, oddano 4 głosy „wstrzymujące się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów.

Uchwała KRS została doręczona M. H. w dniu 25 października 2018 r.

Od tej uchwały M. H. złożył odwołanie zaskarżając uchwałę KRS w całości i zarzucając jej:

I. rażąco naruszenie art. 2, art. 32 ust. 1 i ust. 2, art. 51 ust. 1 i art. 53 ust. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; art. 14 w zw. z art. 9 ust. 1 i ust. 2 Konwencji

o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r.; art. 25 lit. c i art. 26 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych; art. 1 ust. 1 pkt a i pkt b w zw. z art. 2 Konwencji (Nr 111) dotyczącej dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu; art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, w której powinny być zastosowane, a mianowicie polegające na:

1. zastosowaniu wobec skarżącego, jako kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w M., dyskryminacji ze względu na przekonania polityczne wyrażającej się m.in. w zadawaniu mu podczas posiedzenia Zespołu Członków KRS w dniu 17 września 2018 r., szeregu bardzo szczegółowych pytań o jego przynależność w przeszłości do partii politycznej, pomimo tego, że na początku rozmowy złożył wyraźną i jednoznaczną w swej treści deklarację, że w 2015 r. kandydował jako kandydat bezpartyjny do Sejmu RP i nie należy do żadnej partii politycznej, co w demokratycznym państwie prawnym kierującym się zasadą poszanowania i ochrony poglądów politycznych, mając na względzie, że dane te mieszczą się w katalogu danych szczególnej kategorii danych osobowych (inaczej: dane wrażliwe), powinno sprawić, że po wygłoszonej przeze niego wyżej przytoczonej deklaracji (o treści w zupełności czyniącej zadość wymogowi wynikającemu z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP) rozmowa nie powinna być z nim już prowadzona na ten temat, podczas gdy w rzeczywistości miała ona dalej miejsce, przez co jego poglądy polityczne były rzeczywistą przyczyną odmowy przez KRS przedstawienia wniosku Prezydentowi RP o powołanie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M.;

2. naruszeniu wskazanych przepisów poprzez dopytywanie się przez członka Zespołu KRS o poglądy skarżącego;

3. zamieszczeniu w mediach społecznościowych przez członka Rady informacji o kandydacie oraz głosowanie przez tego członka Rady przeciwko kandydaturze skarżącego, co w jego ocenie świadczy o kierowaniu się przez Radę

pozaprawną przesłanką w postaci poglądów politycznych skarżącego;

II. rażące naruszenie art. 51 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 8 ust. 1 i ust. 2 EKPC z, a także art. 17 ust. 1 i ust. 2 MPPOiP poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, w której powinny być zastosowane, a mianowicie polegające na niedopuszczalnej ingerencji w życie prywatne skarżącego poprzez zadanie mu pytania o to, czy zna Pana Profesora M. C., podczas gdy pytanie to w żaden sposób nie wiązało się z celem spotkania i meritum sprawy, natomiast bezpośrednio dotyczyło jego sfery życia prywatnego, albowiem krąg jego znajomych jest wyłącznie moją osobistą sprawą (zaś wspomniany Profesor nie jest osobą, z którą znajomość w jakikolwiek sposób mogłaby podważać zaufanie do skarżącego jako sędziego lub przynosić ujmę godności zawodu sędziego);

III. rażące naruszenie art. 2. art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 25 lit. c MPPOiP, a także art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 42 ust. 1 ustawy o KRS poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, w której powinny być zastosowane, a mianowicie polegające na:

1. zaniechaniu realnego (a nie tylko deklarowanego w skarżonej uchwale) stosowania przez Krajową Radę Sądownictwa przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w M. wyłącznie jednolitych, obiektywnych, przejrzystych i weryfikowalnych kryteriów lub ich zignorowanie (takich jak: praktyka prawnicza w zakresie prowadzenia spraw sądowych i występowania na sali rozpraw, doświadczenie zawodowe, poziom wykonywania dotychczasowych obowiązków, uchwała Kolegium Sądu Okręgowego w P., ocena Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w P., stopień naukowy, publikacje naukowe, udział w konferencjach naukowych) i w to miejsce posłużenie się kryteriami nieznajdującymi oparcia w obowiązujących przepisach prawa, bezpodstawnymi, arbitralnymi, dowolnymi i niewymiernymi (jak wniosek, że „zakres praktyki adwokackiej kandydata nie jest zbyt szeroki, a jego działalność zawodowa koncentruje się raczej na karierze naukowej”, „Zachodzi zatem obawa, że po uzyskaniu nominacji sędziowskiej nie skoncentruje pełni sił na pracy orzeczniczej”, „ubieganie się w stosunkowo krótkim odstępie czasu o mandat posła na Sejm RP oraz o nominację do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego świadczą o braku jednoznacznie sprecyzowanych celów i priorytetów zawodowych”

- s. 7-8 uzasadnienia skarżonej uchwały);

2. braku wszechstronnego i rzetelnego rozważenia sprawy na podstawie posiadanej dokumentacji i wysłuchania skarżącego, wyprowadzenia wniosków nie tylko krzywdzących go i nieusprawiedliwionych, ale wręcz sprzecznych z zebranymi w toku postępowania informacjami, jak np. że jego aktywność w obszarze naukowo - dydaktycznym nie pozwala mu „na prowadzenie bardziej rozległej kancelarii”, podczas gdy jest to stwierdzenie bezpodstawne i sprzeczne z wnioskami płynącymi ze sprawozdań z oceny kwalifikacji sporządzonych po wnikliwym przeanalizowaniu mojej kariery w zawodzie Adwokata zarówno przez SSO w P. Panią I. O., jak również przez SSO w P. Panią R. W., a także niewyjaśnienie przyczyn dalece rozbieżnego stanowiska Zespołu Członków KRS wobec kandydatury skarżącego wyrażonego na posiedzeniu w dniu 23 lipca 2018 r. i na posiedzeniu w dniu 17 września 2018 r.

3. brak precyzyjnego uzasadnienia przez KRS, dlaczego z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu Sędziego Sądu Rejonowego w M. nie przedstawiono jego kandydatury, w sytuacji gdy z okoliczności sprawy wynika, że dysponuje większymi kwalifikacjami niż wnioskowany o powołanie do pełnienia urzędu Sędziego Sądu Rejonowego w M. drugi kandydat, jak też zastosowanie przez Krajową Radę Sądownictwa niejednorodnych i zupełnie odmiennych kryteriów wobec skarżącego i wobec drugiego kandydata na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w M., mimo że wszystkie przesłanki z życia zawodowego skarżącego i drugiego kandydata w sposób jednoznaczny obiektywnie przesądzały na jego korzyść (m.in. wynik ukończenia studiów, ocena z egzaminu sędziowskiego, praktyczne doświadczenia na sali sądowej podczas prowadzenia rozpraw, posiadanie stopnia naukowego doktora praw, liczne publikacje naukowe, udział w licznych konferencjach naukowych, sprawowanie funkcji Prezesa Sądu Arbitrażowego itp.), co powinno zostać uwzględnione na jego korzyść zwłaszcza w sytuacji, że na dwa wolne miejsca w SR w M. zgłosił się tylko skarżący i drugi kandydat (w związku z czym wybór skarżącego nie krzywdziłby drugiego kandydata);

IV. rażące naruszenie § 12 ust. 4 pkt 1 Uchwały Nr (...)/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 września 2017 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady

Sądownictwa (M.P. z 2018 r., poz. 840) poprzez jego niezastosowanie, albowiem zgodnie z przywołanym przepisem w przypadku gdy liczba kandydatów, którzy uzyskali bezwzględna większość, jest mniejsza niż liczba wolnych stanowisk, przeprowadza się jednorazowo ponowne głosowanie, co oznacza, że skoro do Sądu Rejonowego w M. zostały przewidziane dwa stanowiska, zaś na posiedzeniu KRS w dniu 18 września 2018 r. głosowanie ze skutkiem pozytywnym zostało przeprowadzone tylko w stosunku do jednego z kandydatów, powinno nastąpić powtórne głosowanie nad moją kandydaturą, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy), albowiem nie sposób wykluczyć, że ponownie przeprowadzone postępowanie odbyłoby się ze skutkiem dla skarżącego pozytywnym.

Odwołujący się M. H. wniósł o przyjęcie odwołania do rozpoznania, jak również o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Ponadto na zasadzie art. 44 ust. 3 ustawy o KRS w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 4 kpc odwołujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci sporządzonego notarialnie protokołu (Repertorium „A” nr (...)/2018) dotyczącego treści zamieszczonych na Twitterze - na okoliczność uwzględnienia przy dokonywaniu oceny mojej osoby jako kandydata na urząd sędziego pozamerytorycznych przesłanek w postaci moich poglądów politycznych. Jednocześnie nadmieniam, że powołanie tego dowodu nie było wcześniej możliwe z uwagi na datę jego powstania, zaś potrzeba jego powołania powstała w związku z eksponowaniem na posiedzeniu Zespołu Członków KRS i podczas posiedzeń KRS w dniach 25 lipca 2018 r. i 18 września 2018 r. faktu uzewnętrznienia przeze mnie w przeszłości moich poglądów politycznych.

Dodatkowo na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy o KRS w zw. z art. 388 § 1 i § 4 k.p.c. odwołujący się wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia.

Pismem z 6 listopada 2018 r. Krajowa Rada Sądownictwa przekazała odwołanie M. H. uczestniczące postępowania W. O., która w odpowiedzi wniosła o odrzucenie odwołania w części dotyczącej pkt 1 uchwały KRS oraz o odrzucenie wniosku o zabezpieczenie w części dotyczącej pkt. 1 uchwały. Co do pozostałej części zakresu zaskarżenia odwołania oraz pozostałej części żądania złożonego

przez skarżącego wniosku o zabezpieczenie uczestniczka nie zajęła stanowiska, pozostawiając ocenę ich zasadności do uznania Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego oddalenie, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, poza przepisem art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko-radcowski w występowaniu przed tymże Sądem. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej determinuje sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania. Z art. 398³ § 1 k.p.c. wynika, że odwołanie można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub też na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Z art. 398³ § 3 k.p.c. wynika ponadto, że podstawą odwołania nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Reguł tych nie zmienia art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o KRS, który ogólnie stanowi, że odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym, jak i z przepisami postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18; wyrok Sądu Najwyższego z 8 listopada 2017 r., III KRS 29/17; wyrok Sądu Najwyższego z 8 października 2014 r., III KRS 45/14).

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że Sąd Najwyższy powinien wykonywać jedynie formalną kontrolę stosowania przez KRS reguł postępowania dotyczących przestrzegania przez KRS przyjętych kryteriów i

procedur postępowania (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 8/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16). Stanowisko to zostało potwierdzone w wyroku pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego z 15 grudnia 1999 r., P 6/99, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 29 listopada 2007 r., SK 43/06 oraz w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06, w którym Trybunał Konstytucyjny podkreślił dodatkowo, że ani szczególna konstytucyjna pozycja ustrojowa KRS, ani fakt, że w postępowaniu przed Radą nie stosuje się przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, nie odbierają postępowaniu przed Radą w sprawach indywidualnych, dotyczących powołania na stanowiska sędziowskie, charakteru postępowania, którego przedmiotem jest sprawa w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego precyzuje się, że kontrola Sądu Najwyższego obejmuje w szczególności ocenę, czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (kandydatów do objęcia wakującego stanowiska sędziowskiego) zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17).

Ponadto, w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 grudnia 2017 r., I OSK 857/17 wyjaśniono, że powołanie sędziego przez Prezydenta RP jest aktem prawa ustrojowego polegającym na kształtowaniu składu osobowego władzy sądowniczej, regulowanym normami Konstytucji RP (NSA powołał się tu na wyrok TK z 5 czerwca 2012 r., K 18/09; postanowienie TK z 19 czerwca 2012 r., SK 37/08; postanowienie NSA z 9 października 2012 r., I OSK 1874/12, I OSK 1875/12). Jest to rozstrzygnięcie dyskrecjonalne Prezydenta, mieszczące się w zakresie jego osobistej prerogatywy, w sferze jego wyłącznej gestii i odpowiedzialności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2009 r., III KRS 9/08). Między Prezydentem a osobą, co do której został przedstawiony przez KRS wniosek o powołanie sędziego nie ma stosunku administracyjnoprawnego. Stosunku administracyjnoprawnego nie ma także między Krajową Radą Sądownictwa a Prezydentem RP. Akty wydawane przez Krajową Radą

Sądownictwa (w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie sędziego) oraz przez Prezydenta (postanowienie o powołaniu sędziego) są wykonaniem odmiennych kompetencji obu organów. Prezydent nie jest związany wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa. W zakresie, w jakim Prezydent RP działa jako głowa Państwa Polskiego, symbolizując majestat Państwa, jego suwerenność, wykracza poza sfery działalności administracyjnej.

Krajowa Rada Sądownictwa ma kompetencję do: 1) nierekomendowania żadnego z kandydatów; 2) rekomendowania kandydatów na część z wolnych stanowisk; 3) rekomendowania tylu kandydatów ile wolnych stanowisk; 4) rekomendowania kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk. Możliwość nie rekomendowania przez KRS żadnego z kandydatów albo niektórych z kandydatów znajduje potwierdzenie nie tylko w konstytucyjnej funkcji Rady, ale także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 1/19; wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 2/19; wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2014 r., III KRS 3/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15). W orzecznictwie Sądu Najwyższego potwierdzono także kompetencję Rady do wystąpienia z wnioskiem do Prezydenta RP o powołanie na urząd sędziego równej albo większej liczby kandydatów aniżeli liczba miejsc do obsadzenia. Biorąc pod uwagę charakter kompetencji Prezydenta określonej w art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, Sąd Najwyższy podkreśla, że to Prezydent RP a nie Rada, w ramach swojej prerogatywy, powołuje kandydata na urząd sędziego. Krajowa Rada Sądownictwa, dokonując oceny kandydatów nie może z jednej strony naruszać prawa kandydatów do określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji, z drugiej zaś wskazanej wyżej konstytucyjnej kompetencji Prezydenta. W sytuacji zatem, gdy Rada dojdzie do przekonania, iż ustawowe warunki konieczne, a zarazem wystarczające do powołania kandydata na urząd sędziego spełnia większa liczba kandydatów aniżeli liczba stanowisk do obsadzenia, powinna ich wszystkich przedstawić w rekomendacji. Względy racjonalności przemawiają za uznaniem możliwości przedstawienia przez Radę większej liczby kandydatur i pozostawienie Prezydentowi ostatecznej i suwerennej decyzji o nominacji wybranych kandydatów (wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2009 r., III KRS

9/08).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela przedstawione poglądy, zwracając zwłaszcza uwagę na nierównorzędną pozycję ustrojową w postępowaniu nominacyjnym Prezydenta RP oraz Rady (wyrok TK z 5 czerwca 2012 r., K 18/09; postanowienie TK z 23 czerwca 2008 r., Kpt 1/08; a także L. Galicki, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. IV, red. L. Galicki, Warszawa 2005, komentarz do art. 179, s. 5).

Odnosząc powyższe ustalenia do zarzutów sformułowanych w niniejszej sprawie, należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że niewątpliwie zasadny jest zarzut odwołującego, że zaskarżona uchwała nie zawiera dostatecznego uzasadnienia umożliwiającego stwierdzenie, czy Rada negatywnie opiniując kandydaturę odwołującego się wszechstronnie rozważyła wszystkie okoliczności sprawy, przy zastosowaniu przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów. Pomimo powołania się przez Radę na dość ogólne stwierdzenie dotyczące całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności ocenianych łącznie: kwalifikacji kandydatów oraz ich doświadczenia zawodowego, KRS nie wyjaśniła w istocie jakie kryteria wymienione w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS zdecydowały o nieprzedstawieniu wniosku o powołanie odwołującego się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. (pkt 2 uchwały). Niewskazanie konkretnych kryteriów i niewyjaśnienie sposobu ich zastosowania w stosunku do odwołującego się uniemożliwia Sądowi Najwyższemu ocenę zgodności z prawem materialnym zaskarżonej uchwały w zakresie pkt 2, co uzasadnia jej uchylenie w tej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy nie może bowiem zastępować Rady w ocenie kandydata i sposobie zastosowania ustawowych kryteriów jego nominacji (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09).

Uwzględniając natomiast konstytucyjne i ustawowe kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa, w szczególności uznaną kompetencję do przedstawiania Prezydentowi RP większej liczby wniosków o powołanie sędziego niż liczba wakujących stanowisk objętych postępowaniem konkursowym przed Radą, Sąd Najwyższy stwierdza, że odwołujący się nie ma interesu prawnego w żądaniu uchylenia uchwały Rady w części dotyczącej W. O. Ogłoszenie w Monitorze

Polskim z 2018 roku, poz. 256, dotyczyło dwóch stanowisk sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. a do konkursu zgłosiło się dwóch kandydatów. Z akt sprawy i uzasadnienia uchwały jednoznacznie wynika, że W. O. spełnia wszystkie ustawowe warunki wystąpienia przez Radę z wnioskiem o powołanie jej na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Odwołujący się nie ma zatem interesu w żądaniu uchylenia uchwały w części dotyczącej uczestniczki W. O. (pkt 1 uchwały). Jego interes prawny nie może zostać naruszony ani zagrożony przedstawieniem przez Radę wniosku o powołanie uczestniczki do pełnienia funkcji sędziego Prezydentowi RP. Skoro więc uchwała KRS w punkcie 1 nie dotyczy interesu odwołującego się, tym samym niekorzystna dla odwołującego się różnica między zgłoszonym przez niego żądaniem a treścią rozstrzygnięcia materializuje się jedynie w pkt 2 uchwały.

Sąd Najwyższy nie może ograniczać prerogatywy Prezydenta RP do powoływania sędziów.

Obiektywne istnienie interesu prawnego i pokrzywdzenia odwołującego się orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Brak obiektywnego interesu prawnego oraz pokrzywdzenia odwołującego się uzasadnia odrzucenie jego odwołania w części dotyczącej pkt 1 uchwały.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, uchylił zaskarżoną uchwałę w zakresie pkt 2 i przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy odrzucił odwołanie na podstawie art. 398²¹ w zw. z art. 370 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.